

Milyen az erdőfelügyelet másutt?

AZ NDK-BAN

Az NDK erdőszűtsége 27⁰/₀, összes erdőterülete 2,8 millió ha. Az ország 14 megyére oszlik. Az erdőkben a megyehatárokhöz igazodva összesen 72 állami erdőgazdaság erdőgazdálkodik. A mi viszonyainkhoz képest számos eltérő vonást állapíthatunk meg, amely az erdőfelügyeleti munka mikéntjét is befolyásolja.

- Az NDK-ban ma is központi irányítás és tervutasítás alapján dolgoznak. Nincs vállalati önállóság. Az erdőgazdaságok szinte erdőrésztlet mélységig megkapják, hol mit kell kitermelni, abból milyen választékot kell előállítani és azt hol, mikor, kinek és mennyiért kell értékesíteni.
- Az erdő tulajdonviszonyai hasonlítanak a miénkhez: állami 65⁰/₀, mg. szövetkezeti 30⁰/₀, magán 4⁰/₀, egyházi 1⁰/₀. A szövetkezeti és magán erdőket azonban intézményesen hosszú lejáratú haszonbérbe vették az állami erdőgazdaságok. A bérbeadók az erdőből évente származó nyereség arányos részét kapják haszonbérleti díjként. A tsz-ek veszik a fát.
- Az erdőgazdasági határok a megyéhez igazodnak. A megyében lévő erdőgazdaságok a megyei tanács felügyelete alá tartoznak, ahol 15—18 erdőmérnök dolgozik. A megyére kivetett tervfeladatokat lebontják erdőgazdaságokra és azt számonkérlik.
- A számítógépet kiterjedtebben alkalmazzák az erdőgazdálkodásban, mint mi. A kerületvezető erdőrésztletenkénti adatfelvétellel részben az aktualizáláshoz, de a választék erdőrésztletenkénti leltárba vételéhez, bérelszámoláshoz stb. szükséges alapadatokat is szolgáltatja a számítógépnek. A miénkhez hasonló nagyságú erdésztet központja ezért csak egy erdésztetvezetőből és egy gépiróból áll. A kerületvezetők 2000 ha-nyi területen látják el feladataikat.
- Erdőtelepítési lehetőség alig van, éppen csak fedezi az erdőművelési ágból különböző okból kivont terület nagyságát. Főleg felhagyott bányák területein történik rekultivációs céllal.
- Erdőtörvény nincs még az NDK-ban. Állami tervutasítások és rendelkezések szabályozzák feladataikat.

A tervgazdálkodásban fontos szerepe van a VEB Forstprojektierung-nak, ami kb. az itteni Erdőrendezési Szolgálatnak felel meg. 12 év óta rendelkeznek minden erdőre kiterjedő aktualizált adathalmazzal. Ennek alapján erdőrésztletekre alapozott 50 éves tervet irányoz elő. A 10 éves üzemtervek folyamatos készítése mellett minden 5 éves tervciklus előtt 5 éves tervet készít több variációban a Mezőgazdasági, Erdőgazdasági és Élelmiszeripari Minisztérium számára. A minisztérium ennek alapján javaslatot tesz az Országos Tervbizottságnak. Az ott elfogadott és jóváhagyott tervet a Minisztertanács lebontja megyékre, a megyei tanács pedig erdőgazdaságokra. Az erdőgazdaság feladata, hogy ezt végrehajtsa. Az ellenőrzés és felügyelet is ehhez a felépítéshez igazodik. Az elfogadott 5 éves tervből az Eberswalde-i Szervezési és Kutató Intézet számítógéppel éves tervet állít össze minden gazdaságnak, amely erdőrésztletenként írja elő a feladatot, még a választéktervet is.

Ellenőrzést végez az erdésztetvezető és önellenőrzést végez a gazdaság, amikor éves tervével erdőrésztletenként elszámol. Elég nagy létszámmal, jogkörrel és az éves tervek végrehajtásáért való felelősséggel gyakorolja felügyeleti és hatósági jogkörét a megyei tanács. Az Eberswalde-i kutatóintézet állandó

nagyterületi leltározása szintén ellenőrzési tevékenység. A VEB Forstprojek-tierung állományán belül is hét fő dolgozik erdőfelügyelői státusban. Az ő munkájuk hasonlít legjobban a mi erdőfelügyelőink szakmai tevékenységé-hez. Az intézetnek szolgáltatnak adatokat az üzemtervezéshez, aktualizálás-hoz. Emellett évente ismétlődő szakmai rutinvizsgálatokat, ill. a miniszté-rium megbízásából célvizsgálatokat tartanak.

Hat erdőfelügyeleti körzetet alakítottak ki. Egy felügyelőre 2—3 megye, ill. átlag 12 erdőgazdaság jut. A felügyelők munkáját a csoportvezető fogja össze. Az erdőfelügyelő évente kb. egy hónapot tölt el egy erdőgazdaságnál, melyből két-három hetet terepi ellenőrzésre fordít. Az évenként visszatérő vizsgálat kiterjed: a pusztavágások mennyiségére, erdősítések állapotára, fia-talosok ápoltságára, az erdők egészségi állapotára, a szükséges kitermelések elvégzésére, vágáshulladék takarítására, fahasználati előírások végrehajtására.

Az erdőfenntartási alapot a fa értékesítése révén kapott nyereségből ké-pezik. Az erdőművelési munkákat nem egységárral finanszírozzák, hanem ráfordításos alapon. A munka jó minőségben való elvégzésére nem a nyere-ség ösztönöz, hanem a meghatározott mennyiségi és minőségi normatívák teljesítéséért, illetve túlteljesítéséért járó jutalom. A felsorolt témákban erdő-részletenként felsorolva és összesítve, önmagát értékeli az erdőgazdaság és kimutatja, hogy az egyes normatíváknak mennyiben tett eleget. Ezzel az önbevallással egyúttal a végzett munkájáért járó jutalomra tartott igényét is bejelenti.

A normatívák teljesítését, a bejelentés valódiságát ellenőrzi a felügyelő, meghatározott számú vagy százalékos mintavétel útján. Az ellenőrzéshez felhasználják a „Szolgálat” adattárából a kerületvezetők által oda benyújtott változási jegyzéket is. Az egyezés mellett annak jóságát is vizsgálják ezzel. A valótlán adat bejelentése súlyos vétségnek számít, és ennek megfelelően szankcióval, esetleg jutalomból való törléssel jár. Az erdőfelügyelő értékelé-se alapján a jutalom növekedhet vagy csökkenhet. A hétféle szempont nor-matíváinak ismertetésére nincs mód. Csak példákat említhetnek: 24 hónapon belül be kell ültetni a tarra vágott területeket. Az éves tarvágás területének 1,6-szorosa lehet üres. Ha ennél kevesebb, 100 márka/ha jutalom jár, ha több, ugyanennyi büntetés. — Ha egy erdőszakasz akad, amit négy éven belül nem erdősítettek be, vagy a felügyelő valótlán bevallással találkozik, akkor az egész gazdaságnál nem lehet ilyen címen jutalmazni. — Az erdősítéseket hatodik éves korban kell befejezni legalább 85%-ban, melyből 80%-nak I. osztályúnak kell lenni, 5% II. vagy III. osztályú lehet. — 85% fölötti meny-nyiség után 1000 M/ha jutalom jár, lemaradás esetén 3000 M/ha büntetés. Minőségbeli eltérés következménye 500 M/ha jutalom vagy büntetés.

Mind a hét szempontból hasonló követelményeket támasztanak. A meny-nyiségi normatívák, tervek teljesítése terén mutatott fegyelem nagy. Elné-zőbbek azon a téren, hogy az mibe került, esetleg üzemtervtől eltérő te-vékenység árán is teljesítik.

A 6—7 erdőfelügyelő magasan kvalifikált és nagy tekintéllyel rendelkezik.

Nagy Miklós

FRANCIAORSZÁGBAN

A francia erdőállományok teljes területe 14 millió ha (az ország területé-nek 25%-a). Produktív erdőterület: 9—9,5 millió ha.

Fafajmegoszlás: lombosok 67⁰/₀ — melyből 34⁰/₀ tölgy, 15⁰/₀ bükk — fenyők 33⁰/₀ — melyből 10⁰/₀ luc és jegenyefenyő, 12⁰/₀ *Pinus maritima*.

Az erdőgazdálkodás a mezőgazdasági minisztérium felügyelete, irányítása alá tartozik, ahol az erdészeti igazgatóság az alábbi bontásban fogja össze az elvégzendő feladatokat:

- a) Országos erdőleltározási szolgálat
- b) Erdészeti gazdaságtan
  - pénzügyi és általános szabályozás,
  - erdészeti termékek,
  - statisztika.
- c) Erdőrendezés
  - állami erdők,
  - magánerdők,
  - birtokrendezés.
- d) Erdészeti feladatok
  - erdővédelem,
  - termelés.
- e) Nemzetközi ügyek.

A minisztérium helyi képviselői szervei:

- a) Regionális szinten a több megye erdőgazdálkodását ellenőrző regionális erdőrendezési szolgálat az alábbi feladatokat látja el:
  - Szervezi és ellenőrzi a magánerdőkben végzett erdőgazdálkodási tevékenységet, segíti az erdészeti beruházások megszervezését.
  - Regionális szinten programozza és koordinálja az országos erdőfenntartási alapból történő kifizetéseket.
  - Közgazdasági és statisztikai tanulmányokat és vizsgálatokat készít.
  - Ellenőrzi az erdészeti szaporítóanyagok termelését és kereskedelmét.
  - Az erdőtörvényt megsértőkkel szemben büntetőeljárást kezdeményez és folytat.
- b) Megyei szinteken a megyei mezőgazdasági igazgatóságok erdészeti részlege az alábbi feladatokat végzi:
  - Erdővédelmi intézkedések megfogalmazása és ellenőrzése.
  - Dűnék erdősítésének tervezése.
  - Erózió- és lavinaveszély elleni erdősítések tervezése.
  - Az erdőtüzek elleni védelem szervezése.
  - Segítségnyújtás az erdősítésekhez igénybe vehető állami támogatások kiszámításához.
  - A magánerdőkben folytatott erdőgazdálkodás szakmai irányelvekkel történő segítése.
  - Erdészeti társulások megalakításának kezdeményezése.
  - Az erdő környezet- és természetvédelmi szerepének fokozott érvényesítése.

Dr. Vidovszky Ferenc

FINNORSZÁGBAN

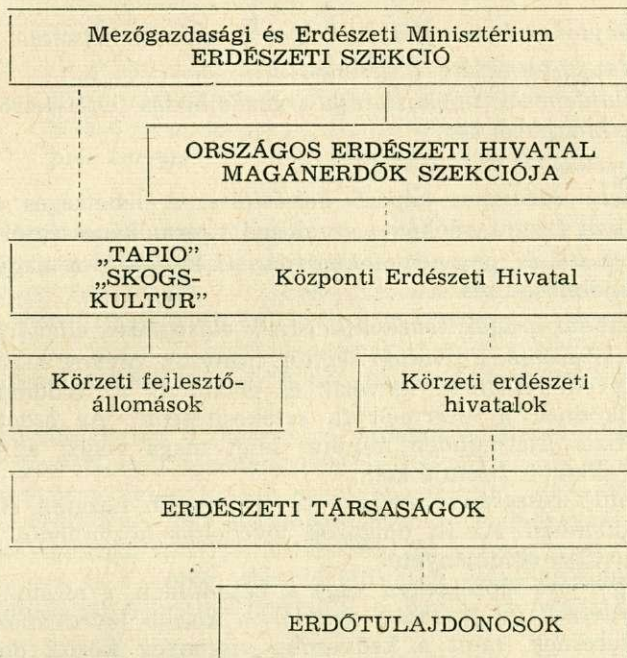
Finnország területének 65⁰/₀-át borító, 20 millió hektárnyi gyönyörű erdő minden finn állampolgárnak évi 12,18 m³ fát terem.

Finnországban nincsen önálló, csak a felügyeletet ellátó hatósági szervezet. Emiatt, ha az állami felügyelet módjáról képet akarunk kapni, az egész

erdőgazdálkodás felépítését kell áttekintenünk. Mivel a finn erdők 64⁰/₀-a 350 000 ember magántulajdona, és az erdei termékek 80⁰/₀-át ezek az erdők adják, a magánerdőkben folyó gazdálkodás szervezeti keretére érdemes több figyelmet fordítanunk.

A magán erdőgazdálkodás szervezeti sémája

Az Országos Erdészeti Hivatalban alkalmazott 199 erdőmérnök az állami erdők fejlesztésével foglalkozik, profitérdekeltség nélkül! A magánerdők szekciója állami költségvetésből tartja fenn a Központi Erdészeti Hivatalt, valamint a körzeti erdészeti hivatalokat és fejlesztőállomásokat. A TAPIO 17 körzeti erdészeti hivatal és 14 fejlesztőállomás irányítását és felügyeletét látja el, 27 erdőmérnökkel. A SKOGSKULTUR pedig két fejlesztőállomást és két körzeti erdészeti hivatalt irányít.

A 16 körzeti fejlesztőállomáson összesen 48 erdőmérnök tervezi és irányítja a hosszú távon térülő, beruházás jellegű fejlesztéseket, elsősorban a lecsapolást, utépítést és trágyázást. A fejlesztőmunkával érintett erdők tulajdonosainak a szükséges mértékben állami támogatást és hosszú lejáratú hitelt folyósítanak 30 évre, 3⁰/₀-os kamattal. Az ugyancsak 3⁰/₀-os kamattal utépítésre kapott hitelt 15 év alatt kell visszafizetni.

A 19 körzeti erdészeti hivatalban 146 erdőmérnök a személyes irányításuk alá tartozó 5—6 technikus segítségével végzi a gyakorlati erdőgazdálkodás minden irányú segítségét és ellenőrzését. Sokrétű feladatuk és hatáskörük között a legfontosabbak:

- *A 10 évre szóló erdőtervek készítése.* Az erdőtervek nagyobb — 1000 ha-nyi — területekre készülnek, melyből a tulajdonos a saját erdejére vonatkozó kivonatot megvásárolhatja. Az erdőterv alapján engedélyezi a körzeti hivatal a véghasználatokat, írhatja elő az erdőfenntartási munkákat. Az erdőtulajdonos „egyszámláján” zárolja a felújításhoz szükséges összeget, majd a felújítás befejezése után felszabadítja azt.
- *A fakitermelések engedélyezése.* Minden fakitermeléshez az erdészeti hivatal engedélye szükséges. Engedély nélküli fakitermelés esetén nemcsak a tulajdonost büntetik, hanem a „feketén” kivágott fa megvásárlóját is.
- *Az erdőtulajdonosok és erdészeti dolgozók szakmai képzése.*
- *Szaporítóanyag termelése, forgalmazása.*
- *Az erdőtulajdonosok tájékoztatása a gazdálkodás feltételeiről, a piaci lehetőségekről, árakról stb.*
- *A közös értékesítés szervezése.*
- *A termőhely adóalapot képező minősítése.* A lehetséges évi fatermés 2—6⁰/₀-át kell fizetni adóként az aktuális termőképességtől függetlenül.
- *Ismeretterjesztő és propagandakiadványok készítése a nagyközönség és az erdőtulajdonosok részére.*
- *Az erdészeti társaságok tevékenységének elősegítése, ellenőrzése.*

Az erdészeti társaságok közvetlen segítői, irányítói, olykor végrehajtói minden erdészeti tevékenységnek. Tervezik és ellenőrzik az erdőművelési munkákat, közreműködnek a kitermelt fa értékesítésénél. Az erdőtulajdonos a szolgáltatásért fizet. Ha minden munkát saját maga végez, az ellenőrzéssel töltött idő után akkor is fizetnie kell.

Az állami erdők részaránya 24⁰/₀, a távoli, kisebb hozamú erdők maradtak állami tulajdonban. Az itt dolgozók jövedelme közvetlenül nem függ a gazdálkodás pénzügyi eredményétől.

Az alacsony hozamú lápföldeken vagy a Lappföldön, a mostoha természettel küszködő erdészek és gazdasági vezetők a kisebb jövedelmezőség ellenére is jobban keresnek, mint a kedvezőbb viszonyok között dolgozó kollégáik. Az ellenőrzés és a szakszemélyzet megítélésének alapja a végzett munka minősége és az erdőn lemérhető eredménye. Hogy ennek ellenére nem esnek a pazarlás kísértésébe, hanem takarékos fejlesztés folyik, annak ropant egyszerű magyarázata van. Aki állami alkalmazott létére nem a legcélszerűbben és nem az állam érdekeinek szolgálatára használja fel a rendelkezésre álló erőforrásokat, az sokáig nem lehet állami alkalmazott. Ha pedig a szakmai ellenőrzés jól szervezett, eredményes munkát tapasztal, az illetékes gazdasági vezető előbb-utóbb magasabb fizetéssel járó beosztásba lép.

E. R. Hyvärinen — Varga Béla

A Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Erdőgazdálkodási Közös Vállalata,

Berettyóújfalu, Berettyólapos 7. sz.

erdész szakembert keres kerületvezetői munkakör betöltésére.

Fizetés a 25/1983. MÉM rendelet alapján. Szolgálati lakást adunk.

Jelentkezés a Vállalat igazgatójánál.